

Legea nr. 263/2010

privind sistemul unitar de pensii publice

publicată în

M. Of. nr. 852 din 20 decembrie 2010

- cu modificările și completările aduse prin **O.U.G. nr. 117/2010** pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal și reglementarea unor măsuri financiar-fiscale (M. Of. nr. 891 din 30 decembrie 2010).

Cuprins	Art.
Capitolul I Dispoziții generale _____	1- 19
Capitolul II Bugetul asigurărilor sociale de stat _____	20-26
Capitolul III Contribuția de asigurări sociale _____	27-50
Capitolul IV Pensii _____	51-120
<i>Secțiunea 1 Pensia pentru limită de vârstă</i> _____	52-61
<i>Secțiunea a 2-a Pensia anticipată</i> _____	62-64
<i>Secțiunea a 3-a Pensia anticipată parțială</i> _____	65-67
<i>Secțiunea a 4-a Pensia de invaliditate</i> _____	68-82
<i>Secțiunea a 5-a Pensia de urmaș</i> _____	83-93
<i>Secțiunea a 6-a Calculul pensiilor</i> _____	94-102
<i>Secțiunea a 7-a Stabilirea și plata pensiilor</i> _____	103-120
Capitolul V Alte drepturi de asigurări sociale _____	121-130
Capitolul VI Casa Națională de Pensii Publice și casele de pensii sectoriale _____	131-141
<i>Secțiunea 1 Organizarea CNPP și a caselor de pensii sectoriale</i> _____	133-137
<i>Secțiunea a 2-a Atribuțiile CNPP, ale caselor teritoriale de pensii și ale caselor de pensii sectoriale</i> _____	138-141
Capitolul VII Răspunderea juridică _____	142-148
<i>Secțiunea 1 Infrațiuni</i> _____	143
<i>Secțiunea a 2-a Contravenții</i> _____	144-148
Capitolul VIII Jurisdicția asigurărilor sociale _____	149-157
Capitolul IX Dispoziții tranzitorii _____	158-178
Capitolul X Dispoziții finale _____	179-196

Capitolul I. Dispoziții generale

Art. 1. Dreptul la asigurări sociale este garantat de stat și se exercită, în condițiile prezentei legi, prin sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, denumit în continuare *sistemul public de pensii*.

Art. 2. Sistemul public de pensii se organizează și funcționează având ca principii de bază:

a) principiul unicității, potrivit căruia statul organizează și garantează sistemul public de pensii bazat pe aceleași norme de drept, pentru toți participanții la sistem;

b) principiul obligativității, potrivit căruia persoanele fizice și juridice au, conform legii, obligația de a participa la sistemul public de pensii, drepturile de asigurări sociale exercitându-se corelativ cu îndeplinirea obligațiilor;

c) principiul contributivității, conform căruia fondurile de asigurări sociale se constituie pe baza contribuțiilor datorate de persoanele fizice și juridice participante la sistemul public de pensii, drepturile de asigurări sociale cuvenindu-se în temeiul contribuțiilor de asigurări sociale plătite;

d) principiul egalității, prin care se asigură tuturor participanților la sistemul public de pensii, contribuabili și beneficiari, un tratament nediscriminatoriu, între persoane aflate în aceeași situație juridică, în ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de lege;

e) principiul repartiției, pe baza căruia fondurile de asigurări sociale se redistribuie pentru plata obligațiilor ce revin sistemului public de pensii, conform legii;

f) principiul solidarității sociale, conform căruia participanții la sistemul public de pensii își asumă reciproc obligații și beneficiază de drepturi pentru prevenirea, limitarea sau înlăturarea riscurilor asigurate prevăzute de lege;

g) principiul autonomiei, bazat pe administrarea de sine stătătoare a sistemului public de pensii, conform legii;

h) principiul imprescriptibilității, potrivit căruia dreptul la pensie nu se prescrie;

i) principiul incesibilității, potrivit căruia dreptul la pensie nu poate fi cedat, total sau parțial.

Art. 3. (1) În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a) *asigurat* — persoana fizică pentru care angajatorul este obligat să rețină și să plătească contribuția individuală de asigurări sociale, precum și persoana fizică ce achită, în nume propriu, contribuția de asigurări sociale, conform prezentei legi;

b) *case de pensii sectoriale* — casele de pensii care funcționează în subordinea Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Administrației și Internelor și Serviciului Român de Informații, cu respectarea legislației în

vigoare privind protecția informațiilor clasificate în instituțiile din sistemul național de apărare națională, ordine publică și siguranță națională;

c) *contract de asigurare socială* — contractul încheiat voluntar între persoane fizice și casele teritoriale de pensii în scopul asigurării în sistemul public de pensii;

d) *contribuabil* — persoana fizică sau juridică ce plătește contribuții de asigurări sociale sistemului public de pensii, conform prezentei legi;

e) *declarație individuală de asigurare* — documentul depus la casele teritoriale de pensii, pe baza căruia se înregistrează în sistemul public de pensii persoanele care desfășoară activități independente, asigurate obligatoriu prin efectul legii în sistemul public de pensii;

f)^[1] *declarație nominală de asigurare* — declarația privind evidența nominală a asiguraților și a obligațiilor de plată către bugetul asigurărilor sociale de stat;

g) *locuri de muncă în condiții deosebite* — locurile de muncă unde gradul de expunere la factorii de risc profesional sau la condițiile specifice unor categorii de servicii publice, pe toată durata timpului normal de muncă, poate conduce în timp la îmbolnăviri profesionale, la comportamente riscante în activitate, cu consecințe asupra securității și sănătății în muncă a asiguraților;

h) *locuri de muncă în condiții speciale* — locurile de muncă unde gradul de expunere la factorii de risc profesional sau la condițiile specifice unor categorii de servicii publice, pe durata a cel puțin 50% din timpul normal de muncă, poate conduce în timp la îmbolnăviri profesionale, la comportamente riscante în activitate, cu consecințe grave asupra securității și sănătății în muncă a asiguraților;

i) *locuri de muncă în alte condiții* — locurile de muncă și activități din domeniul apărării naționale, ordinii publice și siguranței naționale care implică pericol permanent de vătămare corporală gravă, invaliditate, mutilare, suprimare a vieții ori de pierdere a libertății — captivitate, terorism, răpiri, luări ca ostatici ori alte asemenea situații — și pentru care nu se pot lua măsuri de prevenire sau de protecție;

j) *perioade asimilate* — perioadele pentru care nu s-au datorat sau plătit contribuții de asigurări sociale și care sunt asimilate stagiului de cotizare în sistemul public de pensii;

k) *prestații de asigurări sociale* — veniturile de înlocuire acordate la intervenirea riscurilor asigurate sub formă de pensii, ajutoare sau alte tipuri de prestații prevăzute de prezenta lege, pentru pierderea totală ori parțială a veniturilor asigurate;

l) *punctaj lunar* — numărul de puncte realizat de asigurat într-o lună, calculat prin raportarea câștigului salarial brut lunar/soldei brute lunare

---

[1] Lit. f) de la alin. (1) al art. 3 este reprodusă astfel cum a fost modificată prin art. XVIII pct. 1 din O.U.G. nr. 117/2010.

sau, după caz, a venitului lunar asigurat, care a constituit baza de calcul a contribuției de asigurări sociale, la câștigul salarial mediu brut din luna respectivă, comunicat de Institutul Național de Statistică;

m) *punctaj anual* — numărul de puncte realizat de asigurat pe parcursul unui an calendaristic, obținut prin împărțirea la 12 a sumei punctajelor lunare;

n) *punctaj mediu anual* — numărul de puncte realizat de asigurat, calculat prin raportarea punctajului total realizat de acesta în întreaga perioadă de activitate la numărul anilor corespunzător stagiului complet de cotizare prevăzut de lege la data pensionării;

o) *riscuri asigurate* — evenimentele care, la producerea efectelor lor, obligă instituțiile sistemului public de pensii să acorde asiguraților prestațiile sociale, cu respectarea prevederilor prezentei legi (invaliditate, bătrânețe și deces);

p) *stagiul de cotizare* — perioada de timp pentru care s-au datorat contribuții de asigurări sociale la sistemul public de pensii, precum și cea pentru care asigurații cu declarație individuală de asigurare sau contract de asigurare socială au datorat și plătit contribuții de asigurări sociale la sistemul public de pensii;

q) *stagiul de cotizare în specialitate* — perioada în care o persoană din sistemul național de apărare națională, ordine publică și siguranță națională, precum și din sistemul administrației penitenciare s-a aflat în una dintre următoarele situații:

1. a avut calitatea de cadru militar în activitate;

2. a îndeplinit serviciul militar ca militar în termen, militar cu termen redus, elev al unei școli militare/școli de agenți de poliție sau student al unei instituții de învățământ din sistemul de apărare națională, ordine publică și siguranță națională pentru formarea cadrelor militare, polițiștilor și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, cu excepția liceului militar;

3. a fost concentrată sau mobilizată ca rezervist;

4. a fost în captivitate;

5. a avut calitatea de funcționar public cu statut special în instituțiile din sistemul de apărare națională, ordine publică și siguranță națională, precum și din sistemul administrației penitenciare;

6. a avut calitatea de militar angajat pe bază de contract și/sau de soldat și gradat voluntar;

r) *stagiul complet de cotizare* — perioada de timp prevăzută de prezenta lege în care asigurații au realizat stagiul de cotizare pentru a putea beneficia de pensie pentru limită de vârstă, pensie anticipată sau pensie anticipată parțială;

s) *stagiul de cotizare necesar* — perioada de timp prevăzută de prezenta lege, în funcție de vârstă, în care asigurații au realizat stagiul de cotizare pentru obținerea unei pensii de invaliditate;

t) *stagiul minim de cotizare* — perioada minimă de timp prevăzută de prezenta lege în care asigurații au realizat stagiul de cotizare pentru a putea beneficia de pensie, la împlinirea vârstei standard de pensionare;

u) *stagiul potențial* — perioada de timp prevăzută de prezenta lege, considerată stagiul de cotizare și acordată la calculul pensiei de invaliditate, ca o creditare pentru stagiul de cotizare nerealizat din cauza afecțiunilor invalidante;

v) *vârstă standard de pensionare* — vârsta stabilită de prezenta lege, pentru bărbați și femei, la care aceștia pot obține pensie pentru limită de vârstă, în condițiile legii, precum și vârsta din care se operează reducerile prevăzute de lege.

(2) În sensul prezentei legi, prin *câștig salarial brut/soldă brută/salariu lunar brut* se înțelege veniturile din salarii sau asimilate salariilor care se supun impozitului pe venit, conform prevederilor Codului fiscal.

Art. 4. (1) De la data intrării în vigoare a prezentei legi, Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale devine Casa Națională de Pensii Publice, denumită în continuare *CNPP*, instituție care păstrează modul de organizare și funcționare, preia personalul, precum și drepturile și obligațiile acesteia.

(2) Administrarea sistemului public de pensii se realizează prin CNPP și prin casele de pensii sectoriale, care se înființează, funcționează și îndeplinesc atribuțiile prevăzute de prezenta lege.

(3) În subordinea CNPP funcționează case județene de pensii, în fiecare municipiu - reședință de județ, precum și Casa de Pensii a Municipiului București, denumite în continuare *case teritoriale de pensii*.

(4) CNPP poate înființa case locale de pensii, în funcție de numărul și structura asiguraților, care funcționează sub conducerea și controlul casei județene de pensii, respectiv ale Casei de Pensii a Municipiului București.

Art. 5. (1) Asigurații sistemului public de pensii pot fi cetățeni români, cetățeni ai altor state sau apatrizi, pe perioada în care au, conform legii, domiciliul sau reședința în România.

(2) Pot fi asigurați ai sistemului public de pensii și cetățenii români, cetățenii altor state și apatrizii care nu au domiciliul sau reședința în România, în condițiile prevăzute de instrumentele juridice cu caracter internațional la care România este parte.

(3) Asigurații au obligația să plătească contribuții de asigurări sociale și au dreptul să beneficieze de prestații de asigurări sociale, conform prezentei legi.

Art. 6. (1) În sistemul public de pensii sunt asigurate obligatoriu, prin efectul legii:

I. a) persoanele care desfășoară activități pe bază de contract individual de muncă, inclusiv soldații și gradații voluntari;

b) funcționarii publici;

c) cadrele militare în activitate, soldații și gradații voluntari, polițiștii și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, din domeniul apărării naționale, ordinii publice și siguranței naționale;

d)^[1] persoanele care realizează venituri de natură profesională, altele decât cele salariale, din drepturi de autor și drepturi conexe definite potrivit art. 7 alin. (1) pct. 13¹ din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, precum și din contracte/convenții încheiate potrivit Codului civil.

II. persoanele care își desfășoară activitatea în funcții electivă sau care sunt numite în cadrul autorității executive, legislative ori judecătorești, pe durata mandatului, precum și membrii cooperatori dintr-o organizație a cooperăției meșteșugărești, ale căror drepturi și obligații sunt asimilate, în condițiile prezentei legi, cu cele ale persoanelor prevăzute la pct. I;

III. persoanele care beneficiază de drepturi bănești lunare, ce se asigură din bugetul asigurărilor pentru șomaj, în condițiile legii, denumite în continuare *șomeri*;

IV. persoanele care realizează, în mod exclusiv, un venit brut pe an calendaristic echivalent cu cel puțin de 4 ori câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat și care se află în una dintre situațiile următoare:

a) administratori sau manageri care au încheiat contract de administrare ori de management;

b) membri ai întreprinderii individuale și întreprinderii familiale;

c) persoane fizice autorizate să desfășoare activități economice;

d) persoane angajate în instituții internaționale, dacă nu sunt asigurații acestora;

e) alte persoane care realizează venituri din activități profesionale;

V. cadrele militare trecute în rezervă, polițiștii și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare ale căror raporturi de serviciu au încetat, din domeniul apărării naționale, ordinii publice și siguranței naționale, care beneficiază de ajutoare lunare ce se asigură din bugetul de stat, în condițiile legii;

VI^[2]. Abrogat.

(2) Se pot asigura în sistemul public de pensii, pe bază de contract de asigurare socială, în condițiile prezentei legi, avocații, personalul clerical și cel asimilat din cadrul cultelor recunoscute prin lege, neintegrate în sistemul public, precum și orice persoană care dorește să se asigure, respectiv să își completeze venitul asigurat.

---

[1] Lit. d) de la alin. (1) pct. I al art. 6 a fost introdusă prin art. XVIII pct. 2 din **O.U.G. nr. 117/2010**.

[2] Pct. VI de la alin. (1) al art. 6 a fost abrogat prin art. XVIII pct. 3 din **O.U.G. nr. 117/2010**.

Notă: Potrivit art. 15 din Legea nr. 287/2010 a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2011 „câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2011 este de 2.022 lei”.

Art. 7.^[1] (1) Persoanele juridice sau fizice la care își desfășoară activitatea asigurații prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. I și II, denumite în continuare *angajatori*, instituțiile care efectuează plata drepturilor de șomaj pentru șomerii prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. III, precum și instituțiile care efectuează plata drepturilor pentru persoanele prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. V sunt obligate să întocmească și să depună declarația nominală de asigurare.

(2) În situația în care se constată erori în cuprinsul declarațiilor prevăzute la alin. (1), indiferent de cauzele producerii acestora, și/sau modificări ale datelor pe baza cărora se stabilesc stagiul de cotizare și punctajul mediu anual ale asiguratului, persoanele juridice sau fizice prevăzute la alin. (1) sunt obligate să întocmească și să depună o declarație nominală de asigurare rectificativă.

(3) Termenele și modalitățile de depunere a declarațiilor prevăzute la alin. (1) și (2) sunt prevăzute în Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 8. (1) CNPP, prin casele teritoriale de pensii, controlează modul în care angajatorii, precum și instituțiile care efectuează plata drepturilor de șomaj respectă dispozițiile legale privind întocmirea și depunerea declarației nominale de asigurare și a obligațiilor de plată, precum și respectarea termenelor de depunere.

(2) Casele de pensii sectoriale controlează modul în care angajatorii din domeniul apărării naționale, ordinii publice și siguranței naționale respectă dispozițiile legale privind întocmirea și transmiterea declarației nominale de asigurare, precum și termenele de transmitere.

Art. 9. (1) Angajatorii, precum și instituțiile care efectuează plata drepturilor de șomaj sunt obligate să pună la dispoziția reprezentanților CNPP și ai caselor teritoriale de pensii toate documentele necesare verificării legalității și corectitudinii datelor înscrise în declarația nominală de asigurare și a obligațiilor de plată către bugetul asigurărilor sociale de stat.

(2) Angajatorii din domeniul apărării naționale, ordinii publice și siguranței naționale au obligația de a pune la dispoziția reprezentanților caselor de pensii sectoriale toate documentele necesare verificării legalității și corectitudinii datelor înscrise în declarația nominală de asigurare și a obligațiilor de plată către bugetul asigurărilor sociale de stat.

---

[1] Art. 7 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. XVIII pct. 4 din O.U.G. nr. 117/2010.

Art. 10. (1) Pentru perioadele de după 31 martie 2001, declarația nominală de asigurare prevăzută la art. 7 alin. (1) și (2) constituie documentul pe baza căruia se stabilește stagiul de cotizare în sistemul public de pensii și punctajul mediu anual pentru asigurații sistemului public de pensii, cu excepția persoanelor prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I lit. c).

(2) În cazul persoanelor prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I lit. c), declarația prevăzută la art. 7 alin. (1) și (2) constituie singurul document pe baza căruia se stabilește stagiul de cotizare în sistemul public de pensii și punctajul anual de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(3) În situațiile în care, pentru perioadele prevăzute la alin. (1) și (2), derularea raporturilor de muncă sau de serviciu nu poate fi dovedită prin declarația nominală de asigurare, în vederea stabilirii stagiului de cotizare și a punctajului anual, pot fi valorificate și alte acte doveditoare, întocmite în condițiile legii.

(4) Obligația prezentării actelor doveditoare prevăzute la alin. (3) revine persoanei în cauză.

Art. 11. (1) Persoanele prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. IV care au cel puțin vârsta de 18 ani sunt obligate să se asigure pe baza declarației individuale de asigurare.

(2) Declarația individuală de asigurare se depune în termen de 30 de zile de la data încadrării în situația prevăzută la alin. (1) la casa teritorială de pensii competentă, în funcție de domiciliul sau reședința persoanei.

(3) Venitul lunar asigurat pentru persoanele menționate la alin. (1) este cel stabilit prin declarația individuală de asigurare și nu poate fi mai mic decât suma reprezentând 35% din câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat și mai mare decât valoarea corespunzătoare a de 5 ori câștigul salarial mediu brut.

(4) Se exceptează de la obligativitatea depunerii declarației de asigurare persoanele prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. IV, dacă beneficiază de una dintre categoriile de pensii prevăzute de prezenta lege sau dacă se regăsesc în situațiile prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I, II, III și V.

(5)-(7)^[1] Abrogate.

Art. 12. (1) Contractul de asigurare socială prevăzut la art. 6 alin. (2) se încheie între persoana interesată sau, după caz, tutorele, curatorul ori mandatarul acesteia desemnat prin procură specială și casa teritorială de pensii competentă, în funcție de domiciliul sau reședința persoanei.

(2) Contractul de asigurare socială se încheie în formă scrisă și produce efecte de la data înregistrării acestuia la casa teritorială de pensii.

[1] Alin. (5)-(7) ale art. 11 au fost abrogate prin art. XVIII pct. 5 din O.U.G. nr. 117/2010.

Art. 13. (1) Venitul asigurat înscris în declarația individuală de asigurare sau în contractul de asigurare socială poate fi modificat prin depunerea unei comunicări de modificare a declarației individuale de asigurare ori, după caz, prin încheierea unui act adițional la contractul de asigurare socială.

(2) Declarația individuală de asigurare și contractul de asigurare socială constituie titluri de creanță și devin titluri executorii la data la care creanța bugetară este scadentă, conform legii.

Art. 14. (1) În situația în care pe parcursul derulării asigurării în baza declarației individuale de asigurare se face dovada că există perioade în care nu se realizează venituri, la cererea asiguratului sau din inițiativa casei teritoriale de pensii, declarația poate fi suspendată.

(2) Pentru perioadele de suspendare prevăzute la alin. (1) nu se datorează contribuție de asigurări sociale.

Art. 15. (1) În sistemul public de pensii, evidența drepturilor și obligațiilor de asigurări sociale se realizează pe baza codului numeric personal al asiguratului.

(2) Datele cu caracter personal actualizate pentru toți cetățenii români, cetățenii Uniunii Europene, ai statelor membre ale Spațiului Economic European, ai Elveției și pentru străinii care au înregistrată rezidența/șederea în România, precum și ale persoanelor pentru care CNPP și casele de pensii sectoriale întocmesc documentații de plată și/sau efectuează plata unor prestații sociale sunt furnizate acestora gratuit de către Ministerul Administrației și Internelor, prin Direcția pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date, după caz.

(3) Datele prevăzute la alin. (2) sunt furnizate gratuit, la cererea CNPP și a caselor de pensii sectoriale, și de oricare altă autoritate, instituție publică sau altă instituție care deține astfel de informații.

(4) Conținutul, modalitățile și termenele de transmitere a informațiilor prevăzute la alin. (2) se stabilesc prin hotărâre a Guvernului.

Art. 16. Constituie stagiul de cotizare în sistemul public de pensii:

a) vechimea în muncă recunoscută pentru stabilirea pensiilor până la data de 1 aprilie 2001;

b) vechimea în serviciu recunoscută pentru stabilirea pensiilor, în cazul persoanelor prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I lit. c), până la intrarea în vigoare a prezentei legi;

c) perioada cuprinsă între 1 aprilie 2001 și data intrării în vigoare a prezentei legi, în care persoanele au fost asigurate în baza Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare;

d) perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2010 și data intrării în vigoare a prezentei legi, în cazul persoanelor prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. V.

Art. 17. (1) Constituie stagiul de cotizare și perioada suplimentară la vechimea în muncă sau la vechimea în serviciu acordată în baza legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001 pentru perioadele realizate în grupa I, a II-a, respectiv în condiții deosebite, condiții speciale și alte condiții, în cazul persoanelor prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I lit. c).

(2) Constituie stagiul de cotizare și perioadele de până la data de 1 aprilie 2001 în care o persoană:

a) s-a aflat în una dintre situațiile prevăzute la art. 49;

b) are stabilite drepturi privind vechimea în muncă în baza prevederilor Decretului-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat.

(3) Constituie stagiul de cotizare și timpul util la pensie realizat de agricultori, în condițiile reglementate de legislația privind pensiile și alte drepturi de asigurări sociale ale agricultorilor, anterioară datei de 1 aprilie 2001.

Art. 18. Pentru perioadele ulterioare datei de 1 aprilie 2001 care reprezintă, conform legii, stagiul de cotizare realizat în condiții deosebite, condiții speciale sau alte condiții de muncă se acordă perioade suplimentare la vechimea în muncă sau la vechimea în serviciu, care constituie stagiul de cotizare în condiții normale, după cum urmează:

a) 3 luni pentru fiecare an lucrat în condiții deosebite de muncă;

b) 6 luni pentru fiecare an lucrat în condiții speciale de muncă;

c) 12 luni pentru fiecare an lucrat în alte condiții de muncă așa cum sunt reglementate la art. 29 alin. (2).

Art. 19. (1) Constituie stagiul de cotizare perioadele de timp pentru care asigurații datorează și/sau plătesc contribuții de asigurări sociale în sistemul public de pensii din România, precum și în alte țări, în condițiile stabilite prin acordurile sau convențiile internaționale la care România este parte.

(2) La stabilirea drepturilor de asigurări sociale se iau în considerare stagiile de cotizare realizate în sistemul public de pensii din România, precum și perioadele de asigurare realizate sau recunoscute ca atare în alte țări, în condițiile reglementate prin instrumente juridice cu caracter internațional la care România este parte și/sau regulamente comunitare.

(3) În sistemul public de pensii, obligațiile și prestațiile de asigurări sociale se achită în monedă națională.

(4) În cazul drepturilor salariale sau veniturilor asigurate, stabilite în moneda altor țări pe teritoriul României, contribuțiile se plătesc în lei la cursul de schimb valutar comunicat de Banca Națională a României din data stabilită pentru plata acestor drepturi.

Capitolul II. Bugetul asigurărilor sociale de stat

Art. 20. (1) Bugetul asigurărilor sociale de stat cuprinde veniturile și cheltuielile sistemului public de pensii.

(2) Guvernul elaborează anual, pe baza propunerilor CNPP și ale instituțiilor care au în subordine case de pensii sectoriale, proiectul legii bugetului asigurărilor sociale de stat, pe care îl supune spre aprobare Parlamentului.

(3) Casele de pensii sectoriale elaborează propuneri pentru bugetul asigurărilor sociale de stat și le transmit instituțiilor publice în subordinea cărora funcționează.

(4) În situația în care legea bugetului asigurărilor sociale de stat nu a fost adoptată cu cel puțin 3 zile înainte de expirarea exercițiului bugetar, se aplică în continuare prevederile bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul precedent, până la adoptarea noului buget.

Art. 21. Veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat provin din:

a) contribuții de asigurări sociale, dobânzi și penalități de întârziere, precum și din alte venituri, potrivit legii;

b) sume alocate de la bugetul de stat pentru echilibrarea bugetului asigurărilor sociale de stat, care se aprobă prin legile bugetare anuale.

Art. 22. (1) Cheltuielile bugetului asigurărilor sociale de stat acoperă contravaloarea prestațiilor de asigurări sociale din sistemul public de pensii, cheltuielile privind organizarea și funcționarea sistemului public de pensii, finanțarea unor investiții proprii, alte cheltuieli prevăzute de lege.

(2) Din veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat se prelevă anual până la 3% pentru constituirea unui fond de rezervă.

(3) Fondul de rezervă cumulat nu poate depăși nivelul cheltuielilor prevăzute pentru anul bugetar respectiv.

(4) Fondul de rezervă se utilizează pentru acoperirea prestațiilor de asigurări sociale în situații temeinic motivate sau a altor cheltuieli ale sistemului public de pensii, aprobate prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat.

(5) Fondul de rezervă nu se poate utiliza în primii 3 ani de la începerea constituirii acestuia.

(6) Fondul de rezervă se constituie în anii în care bugetul asigurărilor sociale de stat este excedentar, nu primește sume pentru echilibrare, potrivit art. 21 lit. b), și numai după acoperirea deficitelor din anii precedenți ale bugetului asigurărilor sociale de stat.

Art. 23. (1) În termen de 6 luni de la publicarea prezentei legi, Agenția Națională de Administrare Fiscală, denumită în continuare ANAF, CNPP și casele de pensii sectoriale au obligația să coreleze bazele proprii de date pentru realizarea unei evidențe corecte și unitare a drepturilor și obligațiilor participanților la sistemul public de pensii, precum și la sistemul fondurilor de pensii administrate privat.

(2) CNPP, casele de pensii sectoriale și ANAF au obligația să își transmită reciproc informațiile referitoare la sumele reprezentând contribuția de asigurări sociale, declarate și, respectiv, plătite de angajatori.

(3) CNPP, casele de pensii sectoriale și ANAF, pe baza informațiilor prevăzute la alin. (2), identifică situațiile în care angajatorii nu au respectat prevederile legale privind declararea și plata contribuțiilor de asigurări sociale, dispunând măsurile prevăzute de lege.

(4) Instituțiile prevăzute la alin. (3) își acordă reciproc și gratuit accesul la informațiile referitoare la declararea și plata contribuțiilor de asigurări sociale din bazele de date pe care le au în administrare.

(5) Anual, după depunerea declarațiilor fiscale, ANAF transmite CNPP veniturile realizate de persoanele fizice, altele decât cele care realizează venituri din salarii sau asimilate acestora.

Art. 24. (1) Excedentele anuale ale bugetului asigurărilor sociale de stat pot fi utilizate în anul următor, potrivit destinațiilor aprobate prin lege, după regularizarea cu bugetul de stat, în limita sumelor permise de acesta, potrivit prevederilor art. 21 lit. b).

(2) Eventualul deficit curent al bugetului asigurărilor sociale de stat se acoperă din fondul de rezervă.

(3) Deficitul din anii precedenți și din anul curent al bugetului asigurărilor sociale de stat rămas după utilizarea fondului de rezervă se finanțează din disponibilitățile contului curent general al Trezoreriei Statului.

Art. 25. Disponibilitățile bănești ale asigurărilor sociale de stat sunt purtătoare de dobânzi, nivelul dobânzilor stabilindu-se prin convenții încheiate de CNPP cu Trezoreria Statului.

Art. 26. În mod excepțional, în situații motivate, pentru acoperirea deficitului bugetului asigurărilor sociale de stat, după epuizarea fondului de rezervă, veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat se completează cu sume care se alocă de la bugetul de stat.

Capitolul III. Contribuția de asigurări sociale

Art. 27. (1) În sistemul public de pensii sunt contribuabili, după caz:

- a) asigurații care datorează contribuții individuale de asigurări sociale;
- b) angajatorii și instituțiile care efectuează plata ajutoarelor în situația persoanelor prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. V;
- c)^[1] persoanele juridice la care își desfășoară activitatea asigurații prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. I lit. d) și pct. II, asimilate angajatorului în condițiile prezentei legi;

---

[1] Lit. c) de la alin. (1) al art. 27 este reprodusă astfel cum a fost modificată prin art. XVIII pct. 6 din O.U.G. nr. 117/2010.

d) Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, care administrează bugetul asigurărilor pentru șomaj, instituție care, pentru șomeri, este asimilată angajatorului;

e)^[1] persoanele prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. IV și alin. (2).

(2) Cotele de contribuții de asigurări sociale sunt diferențiate în funcție de condițiile de muncă normale, deosebite, speciale și alte condiții de muncă.

(3)^[2] Cotele de contribuții de asigurări sociale, respectiv cota contribuției individuale de asigurări sociale și cota contribuției de asigurări sociale datorată de angajator, sunt prevăzute în Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare. Cotele de contribuții de asigurări sociale pot fi modificate prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat.

(4) În cota de contribuție individuală de asigurări sociale prevăzută la alin. (3) este inclusă și cota de contribuție aferentă fondurilor de pensii administrate privat, prevăzută de Legea nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Notă: 1. Potrivit art. art. 17 din Legea nr. 287/2010 a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2011: „(1) Pentru anul 2011 cotele de contribuție de asigurări sociale se stabilesc după cum urmează:

a) 31,3% pentru condiții normale de muncă, datorată de angajator și angajați, din care 10,5% datorată de angajați și 20,8% datorată de angajatori;

b) 36,3% pentru condiții deosebite de muncă, datorată de angajator și angajați, din care 10,5% datorată de angajați și 25,8% datorată de angajatori;

c) 41,3% pentru condiții speciale de muncă, datorată de angajator și angajați, din care 10,5% datorată de angajați și 30,8% datorată de angajatori.

(2) În cota de contribuție individuală de asigurări sociale prevăzută la alin. (1) este inclusă și cota de 3% aferentă fondurilor de pensii administrate privat, prevăzută de Legea nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Cotele prevăzute la alin. (1) și (2) se aplică începând cu veniturile aferente lunii ianuarie 2011”.

2. A se vedea și art. 296¹⁸ din Codul fiscal, *infra*, p. 199.

Art. 28. (1) Condițiile de muncă în care se desfășoară activitatea asiguraților din sistemul public de pensii pot fi normale, deosebite și speciale.

(2) Pentru asigurații prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. I lit. c), condițiile în care se desfășoară activitatea pot fi normale, deosebite, speciale și alte condiții de muncă.

[1] Lit. e) de la alin. (1) al art. 27 este reprodusă astfel cum a fost modificată prin art. XVIII pct. 6 din O.U.G. nr. 117/2010.

[2] Alin. (3) al art. 27 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. XVIII pct. 7 din O.U.G. nr. 117/2010.

Art. 29. (1) Sunt încadrate în condiții deosebite locurile de muncă stabilite în baza criteriilor și metodologiei prevăzute de legislația în vigoare la data încadrării acestora.

(2) În domeniul apărării naționale, ordinii publice și siguranței naționale, încadrarea locurilor de muncă în condiții deosebite, speciale și alte condiții se realizează pe baza criteriilor și metodologiei de încadrare prevăzute de Hotărârea Guvernului nr. 1.294/2001 privind stabilirea locurilor de muncă și a activităților cu condiții deosebite, condiții speciale și alte condiții, specifice pentru cadrele militare în activitate, cu modificările ulterioare, și de Hotărârea Guvernului nr. 1.822/2004 privind stabilirea locurilor de muncă și activităților cu condiții deosebite, speciale și alte condiții, specifice pentru polițiști, cu modificările ulterioare.

Notă: A se vedea H.G. nr. 246/2007 privind metodologia de reînnoire a avizelor de încadrare a locurilor de muncă în condiții deosebite (M. Of. nr. 169 din 9 martie 2007), astfel cum a fost modificată și completată prin H.G. nr. 1349/2010 (M. Of. nr. 877 din 28 decembrie 2010).

Art. 30. (1) În sensul prezentei legi, locurile de muncă în condiții speciale sunt cele din:

a) unitățile miniere, pentru personalul care își desfășoară activitatea în subteran cel puțin 50% din timpul normal de muncă în luna respectivă;

b) activitățile de cercetare, explorare, exploatare sau prelucrare a materiilor prime nucleare, zonele I și II de expunere la radiații;

c) activitățile din domeniul apărării naționale, ordinii publice și siguranței naționale, prevăzute de actele normative cu regim clasificat emise până la data intrării în vigoare a prezentei legi;

d) aviația civilă, pentru personalul navigant prevăzut în anexa nr. 1;

e) activitățile și unitățile prevăzute în anexele nr. 2 și 3;

f) activitatea artistică desfășurată în profesiile prevăzute în anexa nr. 4.

(2) Periodic, din 2 în 2 ani, locurile de muncă în condiții speciale prevăzute la alin. (1) lit. e) sunt supuse procedurii de reevaluare a încadrării în condiții speciale.

(3) Procedura de reevaluare prevăzută la alin. (2) se stabilește prin hotărâre a Guvernului, elaborată în termen de 9 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(4) Este asimilată stagiului de cotizare în condiții speciale de muncă, prevăzut la alin. (1) lit. b), perioada anterioară datei de 1 aprilie 2001, în care salariații au desfășurat activități de cercetare, explorare, exploatare sau prelucrare a materialelor prime nucleare, în locurile de muncă încadrate conform legislației anterioare în grupele I și II de muncă și care, potrivit art. 20 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare, sunt încadrate în condiții speciale de muncă.

(5) Constituie stagiul de cotizare realizat în condiții speciale de muncă și perioadele în care un asigurat care își desfășoară activitatea în condiții

speciale de muncă se află în concediu pentru incapacitate temporară de muncă și/sau în concediu de odihnă, dacă cel puțin în ziua premergătoare concediului a lucrat în locuri de muncă încadrate în astfel de condiții de muncă.

Art. 31. (1) Contribuția de asigurări sociale se datorează din momentul încadrării în una dintre situațiile prevăzute la art. 6 alin. (1) sau de la data încheierii contractului de asigurare socială.

(2) Contribuția individuală de asigurări sociale se datorează de asigurării prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. I și II.

(3) Asigurații prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. IV și alin. (2) datorează integral cota de contribuție de asigurări sociale corespunzătoare condițiilor normale de muncă, stabilită prin lege.

(4) Contribuția de asigurări sociale pentru șomeri se suportă integral din bugetul asigurărilor pentru șomaj la nivelul cotei stabilite pentru condiții normale de muncă, cu excepția plăților compensatorii și a veniturilor de completare acordate salariaților din industria de apărare, în perioada de reducere temporară a activității.

(5) Contribuția de asigurări sociale pentru persoanele care beneficiază de plăți compensatorii se suportă din bugetul asigurărilor pentru șomaj la nivelul cotei contribuției individuale de asigurări sociale, cu excepția cazurilor în care, prin lege, se dispune altfel.

(6) Contribuția de asigurări sociale pentru persoanele prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. V se suportă integral din bugetul de stat, la nivelul cotei stabilite pentru condiții normale de muncă.

(7) Asigurații prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. VI datorează contribuția de asigurări sociale la nivelul cotei contribuției individuale de asigurări sociale.

(8) Nu datorează contribuția individuală de asigurări sociale persoanele prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. VI lit. a) pentru veniturile realizate din această calitate în mod ocazional, atunci când pe lângă acestea realizează și venituri de natură salarială.

(9)^[1] *Abrogat.*

(10) Contribuția de asigurări sociale datorată de contribuabilii prevăzuți la art. 27 alin. (1) nu se impozitează.

Art. 32. (1) Calculul și plata contribuției de asigurări sociale datorată de către asigurații prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. I și II, respectiv de către angajatorii acestora se fac lunar de către angajatori.

(2) Calculul și plata contribuției de asigurări sociale pentru șomeri se fac lunar de către instituția care administrează bugetul asigurărilor pentru șomaj, iar în situația persoanelor prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. V, de către instituția care achită drepturile respective.

---

[1] Alin. (9) al art. 31 a fost abrogat prin art. XVIII pct. 8 din **O.U.G. nr. 117/2010**.